

FUNDACJA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Pomorskie Armii Krajowej
Służby Polek
ul. Cieszyńska 93, tel. 0048 58 65 22 133
www.zawackie.pl; www.zawackie.pl
REGON 870502736
50000041692
1506 0000 0900 5002 0248

11.11.2006

(Handwritten signature)

*Ma
szabara Skrobacha
ul. Cieszyńskiego
87-100 Toruń*

**Toruń
WSK AK
Skrobacka Kazimiera
ps. „Halszka”**

YK: 537/537 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Skorobacka Wacław

T: K-537/537 Pom

Tomini AK WSK

I./1. Relacja k. 7 s. 1-7

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 2 s. 1-2

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora ~

II. Materiały uzupełniające relację k. 3 s. 1-3

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora ~

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. ~

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) ~

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 ~

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 10

VI. Fotografie dwa ikonografii

1/1. Relacja - Skrobaczka Kazimiera:

1. Relacja o działalności konspiracyjnej
Kazimierzy Skrobaczkiej autorstwa Barbary
Skrobaczkiej, córki, ręk. oryg. + kop. k. 6 s. 1-6
2. Relacja o działalności Kazimierzy
Skrobaczkiej, ręk. oryg. brak autora
(B. Skrobaczka)? k. 1 s. 7

Relacja o uczestniczeniu
walk o niepodległość

relacyjny czołowiek
Barbara Skrobek

- I Dane osobiste Karolina Skrobek z d. Dzubska
 2. 19. IX. 1895 w Gorznie pow. Brodnica ps. Halska
 3. Inocenty, Józefa z Bulkowska
 4. organista - matka nie pracowała
 5. 4 klasy gimnazjum
 6. nie żyje, zm. 4. VI. 1961 r.

II Okres przedwojenny do 1. IX. 1939 r.

1. nie pracowała
2. nie poroślała

III Okres okupacji do maja 1945 r.

1. nie pracowała zarobkowo

2. Matka moja, na przełomie 1939/40 r. nie należąc do żadnej tajnej organizacji jej czynnie zaangażowała się w przeszerzenie listów i paczek do forteń VII poprzez Michała Roberta Karsta, który był tam zatrudniony przez Gestapo. R. Karst zamieszkał w listopadzie 39 r. i został treuhänderem - administratorem domu, gdzie mieszkał przy ul. Podgórnym nr 36 w Toruniu. W/w. Michał przed 1939 r. odbywał służbę wojskową w KOPie na Wołyniu i był ordynansem u oficera WP. swojego mego ojca. Pota to wyraził w sentymentem, nabrał zaufanie do mojej matki, która wykonywała to, że Karst przewoził listy i paczki wizeriom z forteń od ich rodzin. Oczynki czerpał od rodzin wizeriom czyli materialne.

Po powrocie z obozu koncentracyjnego mego ojca w Mauthausen / Oranienburg, Dachau, Gureu, Mauthausen Ark 1940/ matka razem z ojcem Michałem i tajnym

organizacji Grunwald na terenie Torunia, ale nie przy-
stąpił do współpracy, nie dowierając zakłócania tajem-
nicy. cd. nr 29

Po pewnym czasie matka moja domyślała się pracy
konspiracyjnej (ojca mego) swego męża, spowodowaną
zaprzysiężeniem swoje przez Lecha Staniewiczą i Helenę
Kotamajską u nas w domu. W tym samym dniu
byłam też zaprzysiężona przez Lecha Staniewiczą.

Przyznam, że był obecny też mój ojciec. Była to wiosna

~~1943~~ 1943 rok
wtedy, że matka przestała kurs szkolenia sanitarnego
przez osobę o ps. Lucja (nioka serypka brunetka).

U nas w domu szkolenie odbywało się w różnych
dniach i porach. Pocztyłowo byłyśmy szkolone razem
z matką, później już matka moja nie uczestniczyła,
była dość tylna w średnim wieku kobieta, której
nie matam i nie o niej nie wiem, przyjechała
z Gudziszka. Rajpold

O tym, że rodzice pracowali w konspiracji doskonale
orientowałam się, ale o konkretnych ich zadaniach,
czynności nie mówiło się w domu. Moja matka
mi rozmawiała na ten temat ze mną, przede
wszystkim, że chodziła na ul. Wodociągowa (dom
posterowy) i na ul. św. Jana, gdzie już sadza
szkolona kobiety w sturcie sanitarny.

Dwa razy z tej polecenia zawieszam materiały
opatrunkowe na ul. Wodociągowa za hasłem "mleko wina"
Matka moja ściśle współpracowała z p. Heleną Kotamajską,
komendantką dzielnic - Chłodzińskiej Przedmieście, która
często u nas w domu bywała, ale przy ich rozmowach
nie byłam obecna) Niezależnie matka wysyłała mnie
do p. H. Kotamajskiej, której przekazywałam
polecenia, zdania dla mnie nie mi mówić

Wiem, że gromadziła apteczkę z różnymi lekami, materiałami opatrunkowymi, których zawartość ukryta była w trzech walizkach, największe nasilenie ich było przed Powstaniem Warszawskim.

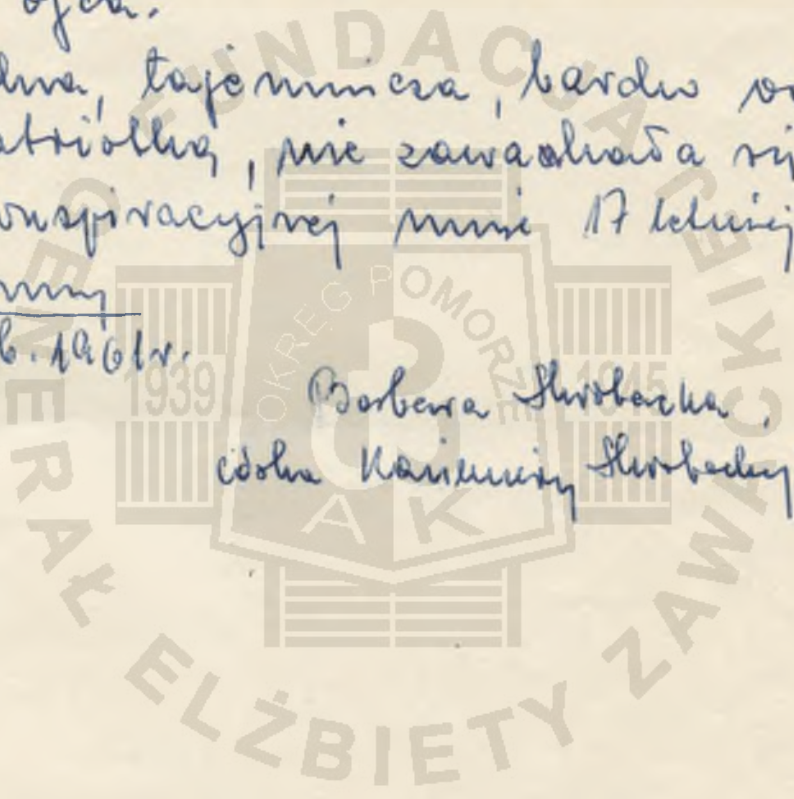
Ojciec miał do niej pełne zaufanie / był komendantem PKO dwukrotny Polak / współpracowała z Nimi, ale jej nie widać było jakieś pełni funkcji, chcieli kontaktowała się też z p. Stauckim wice seniorem w imieniu ojca.

Była pogodna, tajemnicza, bardzo odważna i gorąco patriotka, nie zawahała się wciągnąć do pracy konspiracyjnej mnie 17 letnią córkę

IV) Długo powojenny

1) zmarła 4.06.1961r.

Bożena Szobacka,
córka Hanny Szobackiej

Relacja o uczestnicze
walk o niepodległość

4
relacje o
Bibiana Stróbecka

- I Dane osobiste Karimiera Stróbecka zol. Dębska
2. 19. IX. 1895 w Górnem pow. Brodnica Halbka
3. Józefy, Józefa z Buelkowska
4. organista - matka nie pracowała
5. 4 klasy gimnazjum
6. nie żyje, 24. VI. 1961 r.

II Okres przedwojenny do 1. IX. 1939 r.

1. nie pracowała
2. nie posiadała

III Okres okupacji do maja 1945 r.

1. nie pracowała
2. Matka wzięta na przesłuchania 1939/40. nie należąc do żadnej tajnej organizacji, jedynie organizowała w przesłankach listów i paczek do fortecy VII poprzez kucharza Roberta Karsta, który był tam zatrudniony przez Gestapo. Karst zamieszkał w listopadzie 39 i został treuhandrem, administratorem domu, gdzie mieszkał przy ul. Podgórnej w 36 w Toruniu w/w. Niemcy przed 1939 r. odbywał służbę wojskową w KOPie na Wołyniu i był ordynansem u oficera WP. znajomego mego ojca. Lata te wspominał z sentymentem, nabrał zaufania do mojej matki, która wykonywała to, że Karst przewoził listy i paczki wizerunkiem z fortecy od ich rodzin. Okazywał ciepłą od rodzin wizerunków cykli materialne. Po powrocie z obozu koncentracyjnego mego ojca Maksymiliana / Oranienburg, Dachau, Gursen, Mathausen Ark 1940/ matka razem z ojcem medycyną i tajnie

organizacji Grunwald na terenie Torunia, ale nie przy-
stąpił do współpracy, nie dowierzałi zachowania Tajem-
nicy.

Po pewnym czasie matka moja domyśliła się pracy
konspiracyjnej (ojca mego) swego męża, spowodowała
zaprzysiężenie swoje przez Lecha Staniewiczą i Helenę
Kotamajską u nas w domu. W tym samym dniu
byłam też zaprzysiężona przez Lecha Staniewiczą.

Pamiętam iż był obecny też mój ojciec. Była to wiosna
~~1943~~ 1943 rok

Wiem, że matka przenta kurs szkolenia sanitarnego
przez osoby o ps. Lucja (nieka serypka brunetka).
U nas w domu szkolenie odbywało się w różnych
dniach i porach. Poczciwio byliśmy szkolone razem
z matką, później już matka moja nie uczestniczyła,
byłaś dostatecznie w irredym w domu kobiecie, której
mi matam i nie o niej mi w domu przychodziła
z Gudzich.

O tym, że rodzice pracowali w konspiracji doskonale
orientowałam się, ale o konkretnych ich zadaniach,
czynności mi mówiło się w domu. Moja matka
mi rozmawiała na ten temat ze mną, jechała
wiedziatam, że chodzita na ul. Wodociągowa (dom
pasterowy) i na ul. m. Jana, gdzie już sama
szkoliła kobiety w służbie sanitarnej.

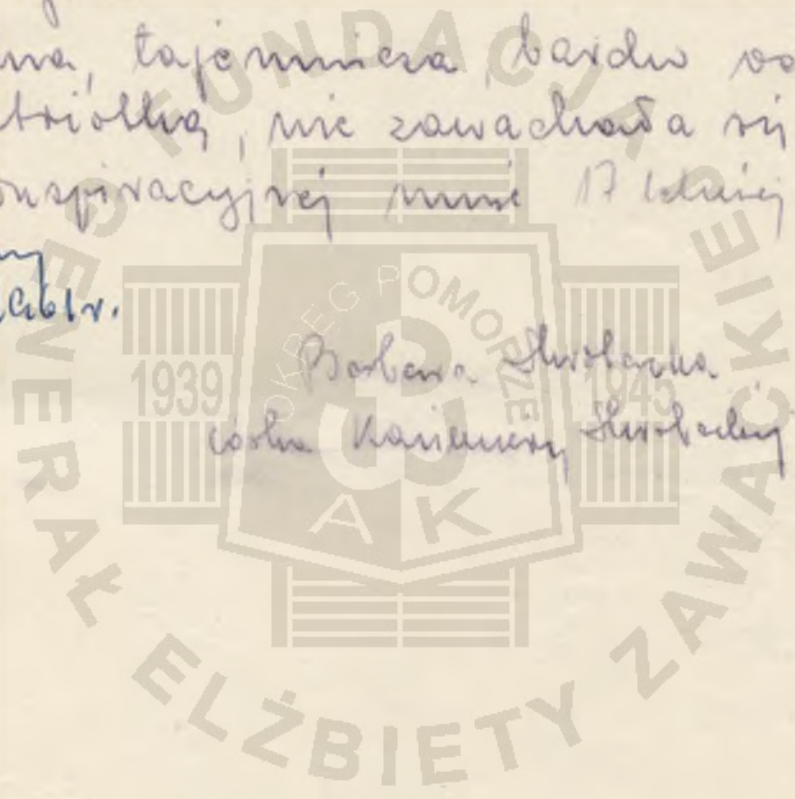
Dwa razy z tej polecenia zawziętam materiały
opatrunkowe na ul. Wodociągowej za hasłem mleka u
Matka moja ściśle współpracowała z p. Heleną Kotamajską
komendantką dzielnic - dzielniczką Prudmieście, która
często u nas w domu bywała, ale przy ich rozmowach
mi byłam obecna) Niektórą matką wysyłała mnie
do p. H. Kotamajskiej, której przekazywałam
polecenia, zdania dla mnie nie mi mówić

Wiem, że gromadziła apteczkę z różnymi lekami,
materiałami opatrunkowymi, których zawartość
mieściła się w trzech walizkach, największe nasilenie
leków było przed Powstaniem Warszawskim.

Ojciec miał do niej pełne zaufanie / był komendantem
17k dzielnicy Mokry, współpracowała z Nim, ale
też nie miała żadnej pełnej funkcji, dwiema
kontaktowała się też z p. Stankiewiczem seniorem
w imieniu ojca.

Była pogodna, tajemnicza, bardzo odważna
i gorąco patriotka, nie zawahała się wejść
do pracy konspiracyjnej mimo 17 letniej córki

IV okres powojenny
marża 4.06.1945r.

Barbara Głuchowska
Córka Marianny Głuchowskiej

Kazimiera Skrobache 1895-1967 ps Halszka 7
reprezentuje komendy policji w Toruni

urodzona 19. IX. 1895 w Górczu pow. Bydgoszcz
ojciec Innocenty - organista w Górczu, matka Józefa
zd. Bullowska

Wychowała się w rodzinie inżyniera - szkoła wydziałowa
w czasie okupacji nie pracuje zawodowo - ma
fikcyjne zatrudnienie w pracy z firmą Bismarck
fabryka pomoc kuchennej.

~~W~~ W październiku 1944r zostaje zaprzysiężona
przez Leona Haukowskiego ps. Kettling reprezentuje
Kontrowywiad - syna K. H. Garmizowa Toruni A.
Haukowskiego ps. Butler. Przechodzi przeszkolenie
sanitarne. Obok niego musią Pralymilianka

ps. Sewanowska która działała w Toruni
głównopodstawa jest reprezentacją ^{komendy} policji w Toruni.

Ma w instruktorskiej służbie sanitarny - szkołę
przepracowała w swoim mieszkaniu przy ul.
Podgórczej 36 w Toruni, jest prowadzonym gospodarstwem
zastawionego lokalu, mieszka w tej ^{tej} magazynu
sanitarny przygotowany na okres wojny.

Ściśle współpracuje z H. Katarajską ps. Klimentyna
petni dyżury przy chorągwi zwaną K. H. Olsza
Pomocnik Pasubickiej

po wojnie udziela pomocy materialnej, by utrzymać
rodzinę - może nie mieć stałej pracy.

Zmarła 6. VI 1961 w Toruni

~~Barbara~~ Kryżem ^{nr 26600} ps. Mezel Wojciech w kwaterze
- z Londynu. 29816

Zmieszkała Andrzej Pomocnik ^{sygnatury} ~~ps.~~ K-395 M-155, M-271
fotografii w zbiorach K 393
(Barbara Skrobache) 10 ps

1/2. Dokumenty dotyczące melatora:
Skrobaczka Szaximbera

1. Leg. nr 26600 S A S, kserokop.; leg.
nr 29816 Ordełu Wojska, kserokop. k. 2 s. 1-2

Nazwisko **SKROBACKA z d. DEBSKA**

Imię **Kazimiera.**

Pseudonim **"HALSZKA"**

Przydział **WSK Insp. Toruń**

Okr. AK-Pomorze.

Odmierzony został

KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku przez
dowódcę A.K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego
dla upamiętnienia wysiłku Żołnierza Polski

Podziemnej w latach

1939 — 1945

Podpis: *Konrad Wajzya*

M. Andrzejewski

Londyn, dnia **11/11/82**

2- 2
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

LEGITYMACJA Nr 29816

Stopień imię, nazwisko SZER.

SKROBACKA KAZIMIERA ps "HALSZKA"

Oddział

AK 1930

1945

Odznaczony został po raz 1, 2 i 3

Medalem Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu
Głównego
z dnia 4 lipca 1948 r.

Londyn dnia 15 sierpień 1948 r.

[Signature]
J. M. Wałęga.

II. Materiały uzupełniające reżys-
/ - Skrobach Kazimiera:

1. Biogram Sk. Skrobachiej autorstwa
Barbary Skrobachowej, napis kop.,
dwie wersje k. 2 s. 1-2

2. B. Sk. Skrobach, biogram „Skrobach
Kazimiera”, [w:] Słow. biograficzny
konwspiracji pomorskiej 1939-1945,
Toruń 2002, z. 1, wyd. 2, s. 189
kserokop. k. 1 s. 3

1

Skrobacka Kazimiera z d. Dębska ps. "Halszka" /1895-1961/ referantka WSK komendy dzielnicy Mokre garn. AK Toruń.

Ur. 19.IX.1895 r. w Górznie, pow. B. odnica, c. Inocentego, organizaty w Górznie i Józefy z d. Bulkowskiej. Ukończyła szkołę wydziałową w

Podczas okupacji nie pracowała ale miała fikcyjne zaświadczenie z firmy Born i Schütze w Toruniu. Do służby w AK została zaprzysiężona w poł. 1944 r. przez Lecha Stankiewicza ps. "Ketling", referenta kontrwyw. kody garn. AK Toruń. Przeszła przeszkolenie sanitarne i pełniła funkcję referentki WSK, działu sanitarnego w k-dzie dzielnicy Mokre garn. Toruń, gdzie kmdtem był mąż- Maksymilian.

W jej mieszkaniu przy ul. Podgórznej 36 w Toruniu mieścił się magazyn sanitarny, przygotowywany na okres "Burzy" oraz odbywały się szkolenia służby sanitarnej. "Halszka" ściśle współpracowała z H. Kałamajską ps. "Klementyna", referentką WSK k-dy dzielnicy Mokre.

Po wojnie utrzymywała rodzinę, udzielając lekcji gry na fortepianie. Zmarła 6.VI.1961 r. w Toruniu.

Córka Barbara, ps. "Grażyna" była sanitariuszką i łączniczką w drużynie sanitarnej k-dy rej. Mokre, garn. AK Toruń. Syn Janusz, ps. "Robert" pełnił funkcję wywiadowcy k-dy rej. Mokre, garn. AK Toruń. AP AK Tá M. Grefkowicz, B. Skrobackiej, J. Skrobackiego, M. Skrobackiego, L. Stankiewicza,

B. Skrobacka

-by- Do Terli ordo. 2

Kazimiera Skrobacka /1895-1961/ ps "Halszka" referentka Komendy dzielnicowej Mokre w Toruniu.

Urodziła się 19.IX.1895 r w Górznie, pow.Brodnica, ojciec Inocenty - organista w Górznie, matka Józefa z d.Bulkowska.

Wykształcenie niepełne średnie - szkoła wydziałowa.

W czasie okupacji nie pracowała zawodowo - miała fikcyjne zaświadczenie pracy z firmy Born-Schulze jako pomoc kuchenna.

W połowie 1944 r. została zaprzysiężona przez Lecha Stankiewicza ps "Ketling" referenta kontrwywiadu - syna kmdt Garnizonu Toruń S.Stankiewicza ps "Butler". Przechodziła przeszkolenie sanitarne.

Obok swego męża Maksymiliana ps "Lewandowski" kmdta dzielnicy Mokre w Toruniu prawdopodobnie była referentką Komendy dzielnicy Mokre.

Była instruktorką służby sanitarnej - szkolenie przeprowadzała w swoim mieszkaniu przy ul.Podgórznej 36 w Toruniu, była również równocześnie gospodynią zastrzeżonego lokalu. Mieścił się tu też magazyn sanitarny przygotowywany na okres Burzy.

Siśle współpracowała z H.Kałamajską ps "Klementyna".

Pełniła dyżury przy chorej żonie K-dta Okręgu Pomorze AK Paźbickiej.

Po wojnie udzielała lekcji fortepianu, by utrzymać rodzinę - mąż nie mógł otrzymać pracy.

Zmarła 6.VI.1961 r. w Toruniu.

Odnaczenia:

Krzyż AK nr 26600, Medal Wojska III-krotny z Londynu

Zróżdła:

Arch. Pom. AK teczki: K-395, K-393, M-155, M-271

Fotografia w zbiorach Fundacji.

aut. Skrobackie B.

Skrobacka Kazimiera z d. Dębska ps. „Halszka” (1895–1961), referentka sanitarna WSK Kdy Dzielnicy Mokre Garn. AK Toruń.

Ur. 19 IX 1895 r. w Górninie, pow. Brodnica, córka Innocentego, organisty w Górninie, i Józefy z d. Bulkowskiej. Ukończyła szkołę wydziałową w Toruniu.

Podczas okupacji nie pracowała zarobkowo, ale miała fikcyjne zaświadczenie pracy z firmy Born i Schütze w Toruniu. Do 1944 r. czynna w samopomocy. W połowie 1944 r. została zaprzysiężona do służby w AK przez →Lecha Stankiewicza ps. „Ketling”, referenta kontrwywiadu Kdy Garn. AK Toruń. Odbiła tajne przeszkolenie sanitarne i pełniła funkcję referentki sanitarnej WSK w Kdzie Dzielnicy Mokre Garn. Toruń, gdzie kmdtem był mąż, Maksymilian ps. „Lewandowski”. W jej mieszkaniu przy ul. Podgórnej 36 w Toruniu mieścił się magazyn sanitarny (przygotowywany na okres „Burzy”) oraz odbywały się szkolenia służby sanitarnej. „Halszka” ściśle współpracowała z →Heleną Kałamajską ps. „Klementyna”, referentką WSK Kdy Dzielnicy Mokre.

Po wojnie utrzymywała rodzinę, udzielając lekcji gry na fortepianie. Zmarła 6 VI 1961 r. w Toruniu.

Córka Barbara ps. „Grażyna”, ur. 16 IV 1925 r. w Toruniu, była sanitariuszką i łączniczką w drużynie sanitarnej Kdy Dzielnicy Mokre Garn. AK Toruń. Syn Janusz ps. „Robert”, ur. 17 V 1923 r. w Toruniu, pełnił funkcję wywiadowcy Kdy Rej. Mokre Garn. AK Toruń.

APAK, T.: Skrobaccy B., J. i M., Stankiewicz L., Zalewski T.; *Z a w a c k a, Szkice...*

Barbara Skrobacka

*Stow. biogr. komp. pomorskiej 1939-1945
pocł. mat. H. Murawjewskiej - Stojanowskiej
i Głabiety Zawackiej, wyd. FAPAK, t. V,
Toruń 2002, z. 1 (wyd. 2)*

T. K-537/537 Pom.

Torun

Skrobach Karimiera

V. Karty informacyjne

k. 10

AK wiosni 1943 zeprezo.

395 P. Formi 2
Skrobacze Karminowa
mstowitarka? matka
zob. nel T. Zaleskiego o Stankowice 383 Pa
1939 OKREG POMORZE 1945
AK
GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
KT

Skvobachka Rasmuwa pr Kalvka

Tom
1943

Mr. 19 IX 95 + 4 VI 61

edoke organiny z gornu 2 d Dabok
nyknt 4 kl gmn

Urazu okup Znamytky Tomm Podpome 36

Uz z oboru kancu 1940 (1943) (1943)

Kentaku z Gornwaldem, Zbragynem

Po poroci zve kmet dntu kdra, Htoku Poprygy -

zme pruz kcke Goukudine s Hl kntanglyp

Htoku Mhokta na kntuak namt

Pomta Gornvldy kntu do k-te gmn. Spnkuviz

Oryme v kntupomoy sps Rparpamoy : prmdm
lnta s pntk do factu VII (prmdmoy kntu knt)

voti

Obi Tarni
 garnizon
 Powiat

"Tawre"
 "Luk"
 obywatel
 "S"

4
 "Morski"
 "Gospodarstwo"

1939 1945
 Komendanci: 2. por W. Piłchiewicz "Koryntof", Wiktor
 garnizon od 1944 do 1945 kpt S. Stankiewicz "Pawł", "Majda", "Bortle",
 od 1942-1944 3 Stanisław Kudliński "Porębian"

Powiat por. Ciborski Jan "Belenas"

Garnizon Tomi podróżny
na dwulicze - placówki

5

Miokre - ^{szereg w} ^{Stawki wice}
Srodolnicu - ^{potem} ^{Stawki}
Spariak? ^{Fakt. Poczta}

2. ^{Pozdy}
2. ^{Chemia}
2. ^{Podpora}

Wszystko ^{moze} ^{lece} ^{Stawki wice}

ELŻBIETY ZAWACKI

Warszawa

Forma
AK
6

Skrośka

Zamówienie przez p. Zofię Skrośską
instruktorce

1939

zadanie:

rel. zym Lecha Skrośka
o matce.

1945

ea

FUNDACJA
SKROBACI
AK
Tsurui ♀
AK
Skrobacka Kazimiera
ps. "Halska"
zbieraczka Lekarstwa dla AK
zamer. Kmett. Makre

1939
AK
1945
ZAWACZKI
ELZBIETA
Zob. T. Skrobacki M. insp. Tsurui
oM. 97 Ia/243

FK 8
Jonin

SKROBACKA Jaruzmierna
ps. "Kalska"

Urodz. 1895. IX. 19 w Górnem pod Brachnicą.

Referentka sekretowa WSK Kół. Dziełacy
Cłowe, Górn. FK Jonin w październ. 1944r. Zaprosz-
siona do służby w FK Wje. mieszkaniu miesz-
ca się magazynu samolotowy.

Zob. Słownik Biogr. Zonsp. Pomorskiej
Fundacja "Archivum Pomorskie FK
Jonin, 1994r. T. 1, s. 189.

Wdow. 2008r.

9

a

FK 9
Tomii

SKROBACKA Karolina
ps. „Lulska”

Defenceńska sanitarna WSK chlebi-
ca i lokre. Smaczna i zdrowa
Córka Barbara ps. „Smęka”

Zob. Towar. Biogr. Tow. Poln. cz. 2, s. 154
Fundačný Archivum Towar. FK
Tomii, 1966.

U. Pau/2002r

11

Skrobache Ksimeria

Tomii
AK 10

zob. T: K: 395/395 Pom.

Skrobache Barbara (wólka)

Insj. Tomii

T: K: 272/881 Pom. Skrobachin
Maksymilian (męz)

ak. X, 106

Toruń, Podgórną 36
córka Barbara Skrobacha
Toruń, Czarnieckiego

K-537

Toruń AK

++

Skrobacha Kazimiera
„Halszka”

Skrobacka Kazimiera

